

INTERVIEW

VOOR ACTEUR EN THEATERMAKER GORGES OCLOO IS HET PODIUM EEN UITLAATKLEP

‘Ik heb een heel geweldadige verbeelding, met veel bloed’

Gorges Ocloo is een van de *hardest working men in showbusiness*, met vijf producties dit seizoen. Niet slecht voor een jongen die op zijn twaalfde vanuit Ghana in Genk belandde en last heeft van stotteren, dyslexie en bipolariteit. ‘Dit had ik nooit durven te dromen.’ FILIP TIELENS

‘Ik sta elke ochtend heel vroeg op. Dan ga ik wandelen of fietsen en praat ik tegen mezelf. Die zelfreflectie helpt me veel.’ © Christophe De Muynck

Gorges Ocloo (31) speelt de ene na de andere opmerkelijke rol in het theater. Dit seizoen zijn er successhernemingen van de monoloog *Wat is de wat*, waarin Ocloo de Soedanese vluchteling Valentino Achak Deng speelt

uit het gelijknamige boek van Dave Eggers, en van *Studio Shehrazade*, een compilatie rond gender en (homo)seksualiteit waarmee Ocloo en collega Haider Al Timimi vooroordelen bij jongeren willen ontkrachten. In maart volgend jaar regisseert Ocloo zijn tweede opera *Moby Dick*, met Josse De Pauw en Dominique Pauwels. Maar eerst zijn er nog twee premières op twee weken tijd: het rechtszaakdrama *Race* bij Arsenaal/Lazarus en zijn eerste jeugdvoorstelling *Anansi* bij De Maan, een moderne fabel gebaseerd op de Ghanese mythologische verhalen over de spin Anansi.

Het gaat dus hárd. ‘Ik ben verslaafd aan werken en lever nooit half werk af’, vertelt Ocloo in een Mechelse koffiëbar. ‘Mensen weten: deze jongen is gepassioneerd. Als ik ja zeg op een project, dan geef ik alles.’ Die passie had Ocloo als puber al, maar zijn vliegende carrière in de kunsten stond niet in de sterren geschreven. ‘Ik denk nog vaak aan die jongen in de Genkse cité, die elektromechanica studeerde en tot drie uur ’s nachts muziek maakte op zijn kamer. Die had dit nooit durven te dromen.’

Ocloo stond als puber niet alleen met zijn passie. Zijn maatje in Genk was Gökhan Girginol, de theatermaker die als acteur bekend is van de tv-serie *Spitsbroers*. Ze vuurden elkaar aan, vertelt Ocloo. ‘We waren twee straatjongens die muziek maakten. Gökhan rapte, ik deed beatbox. We wonnen alle wedstrijden waaraan we deelnamen. We blufte dat we samen de boel zouden overnemen. Wij hadden iets te vertellen. Pas op, we hebben ook veel gevochten: fysiek en mentaal. Maar dat was onze manier van werken: pure passie.’

‘Overdag zijn jongeren macho en doen ze mee met de wolvenroedel, ’s avonds kijken ze thuis naar *gay porn*’

Twee jaar na Girginol belandde Ocloo ook op de Brusselse theaterschool Ritcs, opleiding regie. Hij kende er een moeilijke start. De creatieve splinterbom uit Genk botste onzacht met het strikte kader van de theaterschool. In het eerste jaar clashte hij zelfs fysiek met een docent. ‘Hij was een echte tekstmens, terwijl theater voor mij vooral lichaam, beweging en muziek moest zijn. We hadden veel discussies, heel extreem. Ik werd bijna weggestuurd van school.’

Wat is het keerpunt geweest?

‘Aan het einde van dat eerste jaar maakte ik samen met Gökhan *Wachten op Godot*, vanuit een voo doobenadering. De docenten reageerden emotioneel. Achteraf beseften Gökhan en ik: als we iets willen vertellen, moeten we gewoon rustiger zijn. Daarvoor wilden we alles en het liefst heel snel. Sinds dat moment is alles veranderd voor mij en mocht ik op school doen wat ik wou.’ (lacht)

Christophe De Muynck

**Voodoo is voor jou ‘de ultieme synthese van performance, spelen, acteren en zijn.’
Dat moet je toch eens uitleggen.**

‘Voodoo is véél meer dan de poppetjes en de naalden. Het is een manier van zijn, van kind zijn. Voodoo is jezelf durven te geven, durven te vallen, durven anders te zijn. Dat uit zich bij mij in die passie en in het geven van mijn echte zelf. Vroeger schaamde ik me veel: ik stotter, ben manisch-depressief, heb dyslexie. Ik heb moeten leren mezelf te zijn en geen maskers meer op te zetten. In Ghana, waar ik tot mijn twaalfde woonde, was ik veel vrijer. Hier heb ik me als puber sterk moeten aanpassen aan de verwachtingen. Er zijn zoveel hokjes die je moet leren respecteren. In Ghana is iedereen je moeder en je vader, omdat je samenleeft in een gemeenschap. Hier is dat niet zo. Je leeft in een huis van 80 vierkante meter en dat is het.’

Intussen woon je in Laken, maar vond je Genk een fijne plek?

‘We hebben eerst gewoond in oud-Winterslag, als enige zwarte gezin tussen de Italianen. Dat was niet makkelijk om vriendjes te maken, die Italianen zijn nogal fascistisch. (*lacht*) Maar ik ben altijd sterk en breed geweest, dus daar keken ze naar op. Ik had wel wat status. Later zijn we verhuisd naar het centrum, boven Shopping 3. We waren de enige zwarten boven allemaal Vlamingen. Er golden allerlei rare regels. We kregen commentaar als onze voetstappen te luid klonken na negen uur ’s avonds.

Terwijl de wekker van onze onderbuur wel luid mocht rinkelen om drie uur 's ochtends. Daarna zijn we opnieuw verhuisd, naar Kolderbos. In die wijk heb ik graag gewoond, mijn ouders wonen er nog steeds.'

Jij wou eerst atleet worden, dan paracommando, uiteindelijk werd je kunstenaar. Waar liep het mis?

'Ik kwam pas op mijn zestiende met theater in contact door de voorstelling *Brown Bovari* die Yawar (een sociaalartistieke organisatie uit Genk, red.) maakte op onze technische school. Sindsdien is theater voor mij een uitlaatklep. Ik heb namelijk een heel bizarre, gewelddadige verbeelding, met veel bloed. Die kan ik op een goede manier uiten op scène.'

Zelftherapie

Het podium als een veilige plek voor verboden verlangens, dat linkt Ocloo opnieuw aan voodoo. 'Escapisme, vliegen naar een plek waar alles kan, is een belangrijk deel van voodoo. In de realiteit censureren we elkaar voortdurend. Alles moet kloppen, terwijl we in onze fantasie zo'n *fucked up* dingen doen.'

Laatst speelden jullie 'Studio Shehrazade' in de Vooruit voor een middelbare school. Toen is de boel een beetje ontploft.

'Dat was heftig, ja. Je hoorde de leerlingen naar Haider en mij sissen: "homo's". Voor veel van hen is homo zijn haram, een zonde. En toch moet je als acteur doorgaan, omdat we het als onze plicht zien om die jongeren er anders over te laten denken. Haider én ik kennen hun leefwereld goed. Overdag zijn ze macho en doen ze mee met de wolvenroedel, 's avonds kijken ze thuis naar *gay porn*. In mijn klas van toen zaten ook zo'n stoere jongens die nu uit de kast zijn gekomen. Zelf was ik vroeger nog erger. "Kontridders", dat soort machotaal gebruikte ik. Maar op een bepaalde leeftijd keek ik evengoed *gay porn* of kon ik een mooie jongen zien met wie ik zo zou willen trouwen. Of ik hetero ben of biseksueel, dat weet ik niet. *I don't fucking care.*'

In 'Wat is de wat' slaag je erin om tieners anderhalf uur te boeien met alleen maar tekst. Maar hoe studeer jij zulke lappen tekst – met jouw dyslexie en stotteren?

'Mijn vriendin heeft me de tekst meermaals voorgelezen, zodat ik de woorden kon horen. Dan heb ik me teruggetrokken in een vakantiehuisje in Coe in de Ardennen, om te blokken. Iedere zin is voor mij gekoppeld aan beweging, elke woordencombinatie aan ademhaling. In mijn hoofd is het een wiskundig systeem. Als ik wandel op scène, volgt de tekst vanzelf. Maar als er een technisch foutje gebeurt, is het kortsluiting in mijn hoofd.'

Christophe De Muynck

Hinderen je bipolariteit en manisch-depressiviteit je in je werk, of heeft het ook voordelen?

‘Lang dacht ik: ik mag anderen niet lastigvallen met mijn *shit*. Ik ben er pas onlangs mee naar buiten gekomen. Het heeft zelfs lang geduurd voor ik het durfde te vertellen aan mijn vriendin. Pillen neem ik al een tijdje niet meer. Nu sta ik elke ochtend heel vroeg op. Dan ga ik wandelen of fietsen en praat ik tegen mezelf. Die zelfreflectie helpt me veel.’

‘Maar als ik schrijf, kom ik snel in een soort roes – dat is een voordeel. Mijn psycholoog zei me jaren geleden: als je het moeilijk hebt, maak dan muziek. Dat doe ik nu nog steeds: al mijn gevoelens stop ik in nummers. De ene dag klinken die liedjes zus, de andere dag zo.’

Wanneer krijgen we je eerste album te horen?

‘Dat had er al lang moeten zijn! Alles zit klaar in mijn hoofd, het moet alleen opgenomen worden. Ik wil dus een EDM-nummer naast een klassiek muziekstuk, maar dat gaat totaal in tegen de wetten van de muziekindustrie.’ *(lacht)*

Christophe De Muynck

Zwarte premier

Eerst is er nog *Race*, dat gisteren in première ging. In dat stuk van David Mamet uit 2009, nu voor het eerst opgevoerd in België, speelt Ocloo de zwarte advocaat Henry. Hij moet in een rechtszaak een witte oudere man verdedigen die een jonge zwarte vrouw zou hebben verkracht.

Racisme *meets* #MeToo – een stuk dat de zenuwen van deze tijd raakt. Toch aarzelde Ocloo om mee te spelen. ‘Alweer zo’n zwart-witproblematiek, dacht ik. Maar toen ik het script las, was ik overtuigd omdat het zo goed de complexiteit van racisme blootlegt. Mijn personage denkt eerst: het is gewoon business, ik moet die witte man verdedigen. Dan krijgt hij last van zijn geweten: hoe kan hij pleiten tégen die zwarte vrouw?’

Je speelt een zwarte advocaat. In ‘Wat is de wat’ speel je een Soedanese vluchteling, in ‘Futur simple’ een Congolees. Je wordt vaak gecast omwille van je huidskleur.

(*aarzelt*) ‘Ik vind het niet altijd fijn als men mij vraagt: “We zoeken nog een zwarte acteur. Iets voor jou, Gorges?” Ik kijk uit naar de dag dat iemand als Aminata Demba (*zwarte actrice uit ‘Race’, red.*) in een tv-serie de premier van België kan spelen. Verhalen kunnen vooroplopen op de werkelijkheid, dat geloof ik echt. Maar dan moeten de scenario’s mee evolueren. Vooral bij film en tv zijn de scenaristen opgeleid in het schrijven van witte personages.’

Misschien moet je zelf scenario’s schrijven voor film of tv?

‘Dat zou ik graag doen! Onlangs kreeg ik een filmaanbieding van een jonge regisseur. In het script voel je aan de constructie en taal dat hij probeerde te schrijven zoals hij denkt dat een zwarte persoon spreekt. Als ik zo’n script lees, vraag ik altijd of ik mag schaven aan de tekst. Vaak is daar geen ruimte voor, want “het script is heilig”. Dan pas ik liever voor de rol.’

Reis je soms nog naar Ghana?

‘Ik ben er niet meer geweest sinds mijn twaalfde. Ik hou contact met mijn familie via Whatsapp, ik volg ook de politiek en de muziek. Maar fysiek zijn we gescheiden. Ik wilde er vorig jaar heen om mijn oma te bezoeken, maar dat is door mijn drukke agenda niet gelukt. Twee weken geleden is ze gestorven. Dat was pijnlijk... Ik verwijt mezelf dat ik tijd had moeten vrijmaken om haar te bezoeken. Na de premières van *Race* en *Anansi* wil ik naar Ghana proberen te gaan. Anders sterft iedereen die ik er ken voor ik hen heb weergezien.’

‘**Race**’ van Arsenaal/Lazarus: tot 15/10 in Mechelen, op tournee tot 14/12. ‘**Anansi**’ (8+) van De Maan: première op 19/10 in Mechelen, ook in Antwerpen en Leuven. ‘**Wat is de wat**’ van Het Paleis: op 14 en 15/11 in Antwerpen en op tournee in voorjaar 2020. ‘**Studio Shehrazade**’ van Arsenaal/Lazarus & Kloppend Hert op tournee in voorjaar 2020. ‘**Moby Dick**’ van Lod Muziektheater is te zien van 17 tot 20/3 in Gent.

https://www.standaard.be/cnt/dmf20191004_04645301